

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
відділення поліції № 2
Харківського районного управління поліції
Головного управління Національної поліції
у Харківській області
23.08.2023**

м. Київ, 2023

I. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НППМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 23.08.2023 групою НППМ здійснено відвідування відділення поліції № 2 Харківського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області (далі – відділення, ВП).

Відвідування здійснювали члени групи НППМ:

Проценко Наталія Павлівна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НППМ);

Полторапавлов Максим Геннадійович, представник громадської організації.

Відділення знаходиться за адресою: Харківська область, м. Люботин, вулиця Слобожанська, 34.

Відвідування ВП групою НППМ здійснювалась вперше.

Керівництво установи:

Цап Михайло Юрійович, начальник відділення поліції № 2 Харківського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області (на посаді з 23.05.2022 року);

Журавльов Віталій Валерійович, заступник начальника відділення № 2 з превентивної діяльності (на посаді з 23.05.2023 року);

Волочай Роман Романович, т.в.о. заступника начальника відділення поліції № 2 – начальник слідчого відділення (на посаді з 02.12.2022 року).

ВП розташовано в двоповерховій будівлі.

Відвідуванням встановлено, що на вході до відділення є інформація про найменування органу поліції.

Скарги від затриманих осіб на умови тримання чи неналежне поводження на адресу ВП протягом 2022-2023 років не надходили. Факти заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницького заподіяння смерті затриманим відсутні.

Протягом 2023 року керівництвом ВП № 2 були направлені листи до ГУНП у Харківській області щодо вирішення питання забезпечення фінансування для відновлення кімнати затриманих, придбання накопичувача жорсткого диску для архівації відео з камер відеоспостереження адміністративної будівлі поліції та щодо вирішення питання приведення камери зберігання речових доказів стороною обвинувачення, їх реалізації, технологічної переробки, знищення, здійснення витрат, пов'язаних з їх зберіганням пересиланням, схоронності тимчасово вилученого майна під час кримінального провадження (протипожежна сигналізація, вентиляція, сигналізація камери зберігання

речових доказів, сейф).

У приміщенні ВП облаштовано тимчасове укриття, є наявний запас питної води, генератор, лави для сидіння, вогнегасники та інше споряддя.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у ВП кімната для затриманих не використовується.

Причиною призупинення діяльності кімнати для затриманих є не відповідність вимогам розділу III Інструкції.

Перебування затриманих осіб у відділенні без поміщення їх до кімнат тимчасового затримання призводить до утримання їх в умовах несвободи під контролем працівників поліції у непередбачений законом спосіб, незабезпечення необхідним харчуванням, питною водою, вільним доступом до санітарної кімнати, тощо.

У дванадцятій Загальній доповіді [СРТ/Inf (2002) 15] Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню зазначає про необхідність забезпечення затриманих осіб харчуванням, доступом до води, туалету.

2. Також встановлено, що у порушення вимог пункту 3 розділу VIII Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026, у приміщеннях відділенні поліції архівація відеоспостережень відбувається протягом 6 діб, замість 30.

3. У порушення вимог підпунктів 9, 10 пункту 3 наказу Національної поліції України від 21.07.2017 № 747 «Про оголошення вироків судів стосовно колишніх поліцейських», у відділенні поліції відсутня кімната для проведення слідчих дій, а процесуальні дії із затриманими особами проводяться в службових кабінетах співробітників, без належної відеофіксації таких дій.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Другій Загальній доповіді [СРТ/Inf (92) 3] наголошував, що електронні записи поліцейських допитів є додатковою гарантією недопущення жорстокого поводження із затриманими особами (такі записи надають також значні переваги самій поліції).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59

Конституції України, стаття 213 Кримінального процесуального кодексу України).

4. У порушення вимог пункту 17 розділу VII Інструкції у відділенні не обладнано кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками, у зв'язку з чим такі побачення проводяться в службових кабінетах працівників.

Порушення права осіб з інвалідністю, (передбачені Конвенцією про права осіб з інвалідністю, ратифікованою Законом України №1767-VI від 16.12.2009).

У порушення Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН Інклюзивність), санітарна кімната не обладнана для користування осіб з інвалідністю. Окрім того, у порушення вимог пункту 5.3, 6.1.2, та 6.3 ДБН Інклюзивність вхід до будівлі ВП обладнано зовнішнім пандусом який не відповідає нормам ДБН, у зв'язку з чим маломобільні групи населення без сторонньої допомоги не можуть потрапити до приміщення ВП.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Відділенню поліції № 2 Харківського районного управління поліції Головного управління Національної поліції у Харківській області:

1. Забезпечити відновлення функціонування кімнат для затриманих у відділенні поліції, умови утримання в яких відповідатимуть національним та міжнародним стандартам;
2. Обладнати кімнату для проведення слідчих дій та кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;
3. Забезпечити належне зберігання відеофіксації з камер відеонагляду;
4. Створити необхідні умови для забезпечення вільного доступу до приміщень відділення поліції особам з інвалідністю та маломобільним групам населення.

До звіту додаються: фотознімки на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини

Наталія ПРОЦЕНКО

Фотознімки до звіту

